

โดย นายเอนก อยู่ยืน รองเลขาธิการ และโฆษก
สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ช่วงนี้ขอมาพบกันบ่อยสักหน่อยนะครับ เพราะมีหลายเรื่องที่เราเห็นว่าน่าสนใจอยากนำมาคุยกันครับ ตามที่
ทั้งท้ายไว้เมื่อครั้งที่แล้วว่าจะขอหยิบการวิจัยจากงานสัมมนาวิชาการ “SEC Capital Market Symposium”
มาเล่าให้ฟัง วันนี้ขอเริ่มจากเรื่อง “Sustainable Investing in Thailand: Patterns and Preferences”
ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่าง สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ตลาด
หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และคณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เกี่ยวกับความ
สนใจและพฤติกรรม “การลงทุนอย่างยั่งยืน” ของผู้ลงทุนไทย

อย่างที่ทราบนะครับว่า ในแต่ละ Generation จะมีความชอบและพฤติกรรมที่แตกต่างกันในหลายเรื่อง
รวมทั้งเรื่องการลงทุน ซึ่งรองศาสตราจารย์ ดร.คณิต แสงโชติ รองคณบดีฝ่ายวิจัย คณะพาณิชย์ศาสตร์
และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้ข้อมูลว่า งานวิจัยในต่างประเทศส่วนใหญ่ พบว่า Gen Y และ
Gen Z สนใจการลงทุนเพื่อความยั่งยืน ซึ่งมีความคาดหวังให้ผู้จัดการกองทุนช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานของ
บริษัทจดทะเบียนให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยที่สามารถยอมรับผลตอบแทนที่ลดลงได้ด้วย

เห็นข้อมูลผู้ลงทุนต่างประเทศแล้ว ทำให้มีคำถามว่า “แล้วผู้ลงทุนไทยมีความสนใจและพฤติกรรมไปในทาง
เดียวกันหรือไม่ และมีแนวโน้มในการลงทุนเพื่อความยั่งยืนอย่างไร” จึงนำไปสู่ความร่วมมือในการศึกษา
โครงสร้างผู้ลงทุนไทย ทั้งในตลาดหุ้นและกองทุนรวม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการออกแบบ
นโยบายที่เหมาะสมกับผู้ลงทุนและตลาดหุ้นไทย เพราะ “งานวิจัยเป็นพื้นฐานสำคัญของการกำหนดนโยบาย
ของ ก.ล.ต.” ครับ

สำหรับพฤติกรรมการซื้อขายหุ้น ESG ในตลาดหุ้นไทย นางสาวอดิษฐ์ เฉลิมพงศ์ ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่าย
กลยุทธ์องค์กร ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย นำเสนอข้อมูลไว้ว่า บริษัทจดทะเบียนที่อยู่ใน SET-ESG list
มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยปัจจุบันมีบริษัทจดทะเบียนที่อยู่ใน SET-ESG list จำนวน 192 บริษัท หรือ
ประมาณ 1 ใน 4 ของบริษัทจดทะเบียนทั้งหมด และมาจากหลากหลายกลุ่มอุตสาหกรรม ทั้งใน SET และ mai
นอกจากนี้ หุ้นใน SET-ESG list มีมูลค่า market capitalization เกือบ 3 ใน 4 ของตลาด และมีมูลค่าการซื้อขาย
เกือบ 2 ใน 3 ของมูลค่าซื้อขายทั้งหมดในตลาดหุ้นไทย โดย 30% เป็นการซื้อขายจากกลุ่มผู้ลงทุนรายย่อย

จากการศึกษาพบว่า ความสนใจลงทุนในหุ้น ESG ของผู้ลงทุนรายย่อย จะสูงขึ้นตามวัย โดย Gen Z มีการ
ลงทุนหุ้น ESG ประมาณ 33% ของมูลค่าการซื้อขายทั้งหมด และสัดส่วนการลงทุนจะเพิ่มขึ้นเป็น 40%
ใน Gen Y ขณะที่เพศหญิงมักให้ความสนใจลงทุนหุ้น ESG มากกว่าเพศชายเล็กน้อย

นอกจากนี้ เมื่อเจาะลึกลงไปว่า “ผู้ลงทุนจะซื้อหุ้นเพิ่มขึ้นหรือไม่ เมื่อหุ้นนั้นได้รับคัดเลือกให้เป็นหุ้น ESG”
(ผู้วิจัยเลือกศึกษาหุ้น ESG เฉพาะที่ในกลุ่ม SET51-200 เพื่อให้มั่นใจว่าผู้ลงทุนไม่ได้เลือกลงทุนเพราะเป็น

หุ้นขนาดใหญ่) จะพบว่า ประมาณ 70% ของหุ้นที่ได้รับการคัดเลือกเข้า/ออกจาก ESG มีการซื้อขายเป็นไปตามที่คาด คือ มีการซื้อเพิ่มเมื่อได้รับการคัดเข้าและซื้อมากขึ้นเมื่อถูกคัดออก นอกจากนี้ หากเป็นหุ้นที่ติดอยู่ใน ESG list ต่อเนื่องจะได้รับความนิยมซื้อขายมากกว่าหุ้นที่ติด ESG list ไม่ต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตาม การเป็นหุ้น ESG แม้จะเพิ่มความสนใจในการลงทุน แต่ไม่ได้ดึงดูดให้ผู้ลงทุนถือครองได้นานกว่าหุ้นทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การส่งเสริมผ่านการลงทุนทางอ้อม เช่น กองทุนรวมไทยเพื่อความยั่งยืน (Thai ESG) ที่มีสิทธิประโยชน์ทางภาษี อาจช่วยตอบโจทย์เรื่องระยะเวลาการถือครองที่นานขึ้นได้

สำหรับพฤติกรรมกรรมการถือครองกองทุนรวม โดยเจาะไปที่ “กองทุนรวมเพื่อความยั่งยืน” (Sustainable and Responsible Investing Fund : SRI Fund) ซึ่งเป็นกลุ่มกองทุนที่มีนโยบายลงทุนที่มุ่งเน้น ESG เป็นหลัก นายพลภัทร วินัยบดี ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ฝ่ายวิจัยและขับเคลื่อนข้อมูล ก.ล.ต. ให้ข้อมูลว่า จำนวนผู้ลงทุนในกองทุนรวม SRI มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่ม Gen Y (53%) และ Gen X (33%) โดยมักเลือกลงทุนในกองทุน SRI ที่มีสิทธิประโยชน์ทางภาษี เช่น กองทุนรวมเพื่อการออม (SSF) และกองทุนรวม Thai ESG เมื่อวิเคราะห์เชิงลึกลงไปอีก พบว่า “ผู้ลงทุนที่มีแนวโน้มลงทุนในกองทุนรวม Thai ESG” มีลักษณะดังนี้ คือ อยู่ในช่วง Gen Y / มีประสบการณ์ลงทุนในกองทุนรวมน้อยกว่า 1 ปี / มีเงินลงทุนในกองทุนรวมมากกว่า 1 ล้านบาท / เป็นผู้ที่มีการลงทุนในกองทุนรวม SRI

นอกจากนี้ งานวิจัยยังพบอีกว่า ผู้ลงทุนรุ่นใหม่มีแนวโน้มให้ความสำคัญกับ ค่าธรรมเนียมกองทุน โดยเฉพาะ Gen Z และ Gen Y ที่นิยมถือกองทุนรวม Thai ESG ประเภท passive fund มากกว่ากลุ่มอื่น และมีแนวโน้มลงทุนในกองทุนรวมหุ้นในประเทศที่มีค่าใช้จ่ายต่ำกว่า ซึ่งเป็นไปตามงานวิจัยในต่างประเทศเช่นเดียวกัน

ข้อมูลความสนใจและพฤติกรรม “การลงทุนอย่างยั่งยืน” ของผู้ลงทุนไทย ที่ได้รับการวิจัย ทั้งการลงทุนในหุ้น ESG และการลงทุนผ่านกองทุนรวม SRI นี้ เป็นประโยชน์มาก ๆ ต่อการกำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมการลงทุนอย่างยั่งยืนในตลาดทุนไทย และยังทำให้บริษัทจดทะเบียนและบริษัทจัดการลงทุน (บลจ.) ได้เห็นข้อมูลด้วยครับว่า ผู้ลงทุนไทยในปัจจุบันให้ความสำคัญและมีความต้องการลงทุนด้านอย่างยั่งยืนเพิ่มมากขึ้น

ในขณะเดียวกัน ก.ล.ต. ยังสนับสนุนให้มี “ผลิตภัณฑ์” เพื่อให้ผู้ลงทุนมีทางเลือกลงทุนมากขึ้น โดยเมื่อเดือนสิงหาคมที่ผ่านมา ก.ล.ต. ปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับกองทุนรวม Thai ESG เพื่อให้กองทุนมีทางเลือกลงทุนเพิ่มมากขึ้น โดยลงทุนในหุ้นที่มีความโดดเด่นด้านสิ่งแวดล้อมหรือความยั่งยืนที่ได้รับการประเมินโดยสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือและเป็นอิสระที่หลากหลายมากขึ้น และขยายขอบเขตการลงทุนให้สามารถลงทุนในบริษัทที่มีธรรมาภิบาลในระดับดีเลิศที่มีการเปิดเผย “แผนการเพิ่มมูลค่าบริษัท” (Corporate value up plan) ผ่านแพลตฟอร์มของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ไว้มีโอกาสผมจะมาเล่าเรื่อง Corporate value up plan ให้ฟังกันครับ)
